

U svome Apostolskome pismu Ecclesia Dei (2. srpnja 1988.) papa Ivan Pavao II. traži »široku i velikodušnu primjenu« odredbi donesenih 1984. godine, prema kojima se dopušta služenje svete misne žrtve po tradicionalnome obredu na latinskom, uz odobrenje mjesnoga biskupa.

Donosimo cjeloviti prijevod teksta u kojemu smo istaknuli važnija mjesta.

ECCLESIA DEI AFFLICTA

Apostolsko pismo pape Ivana Pavla II.

Motu proprio — dano vlastitom pobudom

2. srpnja 1988.

1. S velikom je žalošću Božja Crkva saznala za nedopušteno biskupsko ređenje koje je 30. lipnja [1988.] podijelio nadbiskup Marcel Lefebvre, čime su propali svi naponi uloženi tijekom prethodnih godina za ostvarivanje potpunoga crkvenoga zajedništva sa Svećeničkim bratstvom sv. Pija X. koje je utemeljio isti mons. Lefebvre. Ti naponi, osobito intenzivni tijekom proteklih mjeseci, u kojima je Apostolska stolica pokazala razumijevanje kolikogod je to bilo moguće, ničemu nisu koristili.[1]

2. Ovu je žalost na osobiti način osjetio Petrov Nasljednik na kojega najviše spada skrb oko jedinstva Crkve,[2] kolikogod bio malen broj osoba izravno uključenih u te događaje, budući da Bog ljubi svaku osobu zbog nje same i budući da je ona otkupljena Kristovom Krvlju prolivenom na križu za spasenje svijeta. Konkretno okolnosti, objektivne i subjektivne, unutar kojih je djelovao nadbiskup Lefebvre, pružaju svakome povod za duboko promišljanje i za obnovu zadaće vjernosti Kristu i njegovoj Crkvi.

3. Ovaj čin u sebi predstavlja neposluš Rimskome Prvosvećeniku u teškoj stvari od najveće važnosti za jedinstvo Crkve, kao što je to ređenje biskupa, kojim se sakramentalno prenosi apostolski slijed. Zbog toga, takva neposlušnost — koja praktički uključuje odbacivanje rimskoga primata — predstavlja raskolnički čin.[3] Vršeći taj čin unatoč formalnim kanonskim opomenama koje im je odaslao kardinal pročelnik Kongregacije za biskupe prošloga 17. lipnja, mons. Lefebvre i svećenici Bernard Fellay, Bernard Tissier de Mallerais, Richard Williamson i Alfonso de Galarreta upali su u tešku kaznu izopćenja predviđenu crkvenim zakonom.[4]

4. Korijen ovoga raskolničkog čina može se razabrati u nepotpunome i proturječnom poimanju Predaje. Nepotpunome, budući da nedovoljno uzima u obzir živi značaj Predaje, koja, prema jasnome nauku Drugoga vatikanskoga sabora, »dolazi od apostola... te se razvija u Crkvi uz pomoć Duha Svetoga: raste, naime, uvid u stvarnosti i riječi koje su predane, bilo razmatranjem i studijem vjernika koji o njima promišljaju u svome srcu, bilo intimnim razumijevanjem smisla duhovnih stvarnosti koje iskuse, bilo naviještanjem onih koji su, zajedno sa svojim biskupskim slijedom, primili i sigurnu karizmu istine«.[5] Međutim, osobito je proturječno poimanje

Predaje u suprotnosti sa sveopćim Učiteljstvom Crkve, koje spada na Rimskoga biskupa i na biskupski zbor. Nitko ne može ostati vjeran Predaji ukoliko raskine crkveni vez s onime kome je sam Krist, u osobi apostola Petra, povjerio službu jedinstva u svojoj Crkvi.[6]

5. Suočeni s nastalim okolnostima uviđamo da nam je dužnost posvijestiti svim vjernicima neke aspekte koje je pokazao ovaj nemio događaj.

a) Ishod pokreta koji je promicao nadbiskup Lefebvre može i mora svim katoličkim vjernicima biti povodom za iskreno preispitivanje vlastite vjernosti crkvenoj Predaji koju autentično tumači crkveno Učiteljstvo, redovito i izvanredno, osobito na ekumenskim saborima, od Nicejskoga do Drugoga vatikanskog. Na temelju toga promišljanja svi se moraju ponovno djelatno uvjeriti kako je potrebno još jače učvrstiti vjernost odbacujući pogrešna tumačenja te proizvoljno i nedozvoljeno primjenjivanje vjerskoga nauka, liturgije i discipline. Osobito na biskupe, snagom njihovoga pastirskog poslanja, spada važna dužnost razboritoga bdijenja, punoga ljubavi i odlučnosti, da se posvuda očuva takva vjernost.[7] Međutim, potrebno je da svi pastiri i ostali vjernici imaju novu svijest ne samo o legitimnosti, nego i o obogaćenju koje Crkvi donosi raznolikost karizmi te duhovnih i apostolskih tradicija, što tvori ljepotu jedinstva u raznolikosti; o tome »suzvučju« koje zemaljska Crkva pod poticajem Duha Svetoga upućuje k Nebu.

b) Osim toga, htjeli bismo podsjetiti teologe i ostale stručnjake u crkvenim znanostima da se u ovim okolnostima iziskuje i njihov sud. Naime, širina i dubina nauka Drugoga vatikanskog sabora zahtijeva obnovljeno nastojanje oko istraživanja, kako bi se jasno očitovao kontinuitet toga Sabora s Predajom, osobito u onim točkama vjerskoga nauka koje, možda zbog toga što su nove, još uvijek nisu dobro shvaćene u nekim dijelovima Crkve.

c) U sadašnjim okolnostima osobito želim uputiti poziv, svečan i srdačan, očinski i bratski, svima onima koji su do sada bili na različite načine povezani s pokretom nadbiskupa Lefebvrea, neka izvrše svoju tešku obvezu privrženosti Kristovome Namjesniku u jedinstvu Katoličke Crkve i neka više ni na koji način ne podržavaju takav pokudan način djelovanja. Svatko mora biti svjestan da formalno pristajanje uz raskol predstavlja tešku uvrjedu Bogu i da povlači kaznu izopćenja određenu crkvenim zakonom.[8]

Svim katoličkim vjernicima koji se osjećaju privrženima nekim prijašnjim liturgijskim i disciplinskim oblicima latinske tradicije želim očitovati svoju volju da im se omogući crkveno zajedništvo pomoću nužnih mjera koje jamče poštivanje njihovih opravdanih težnji. U toj stvari molim podršku biskupa i svih onih koji se zauzimaju u pastirskome služenju u Crkvi.

6) Uzimajući u obzir važnost i složenost pitanja spomenutih u ovome dokumentu, određujemo sljedeće:

a) uspostavlja se Povjerenstvo čiji će zadatak biti suradnja s biskupima, s dikasterijima Rimske kurije i s dotičnim skupinama, u svrhu uspostavljanja potpunoga crkvenog jedinstva svećenika, bogoslova, redovničkih zajednica ili pojedinaca koji su do sada na različite načine bili povezani s Bratstvom koje je utemeljio nadbiskup

Lefebvre, a koji žele ostati privrženi Petrovome Nasljedniku u Katoličkoj Crkvi, istodobno zadržavajući svoje duhovne i liturgijske tradicije u skladu sa Zapisnikom koji su prošloga 5. svibnja potpisali kardinal Ratzinger i nadbiskup Lefebvre;

b) ovo Povjerenstvo čine kardinal predsjednik i ostali članovi Rimske kurije prema broju koji će odgovarati prilikama i vremenu;

c) osim toga, posvuda se mora pokazivati poštivanje osjećaja onih koji su privrženi latinskoj liturgijskoj tradiciji, širokom i velikodušnom primjenom odredaba koje je Apostolska stolica izdala već prije nekoga vremena, u pogledu upotrebe Rimskoga misala prema tipskome izdanju iz 1962. godine.
[9]

7. Kako se bliži kraju ova godina, na osobit način posvećena Presvetoj Djevici, želimo potaknuti sve da se pridruže neprekidnoj molitvi koju Kristov Namjesnik, po zagovoru Majke Crkve, upućuje Ocu upravo riječima Njegovoga Sina: »Da svi budu jedno!«

Dano u Rimu kod sv. Petra, 2. srpnja 1988., desete godine našega pontifikata.

Ivan Pavao II.

1. Usp. »Obavijesnu bilješku« od 16. lipnja 1988. u *Osservatore Romano* od 17. lipnja 1988., str. 1-2.

2. Usp. I. VATIKANSKI SABOR, Konstitucija *Pastor aeternus*, pogl. 3: DS 3060.

3. Usp. Zakonik kanonskoga prava, kan. 751.

4. Usp. Zakonik kanonskoga prava, kan. 1382.

5. Usp. II. VATIKANSKI SABOR, Konstitucija *Dei Verbum*, br. 8. Usp. I. VATIKANSKI SABOR, Konstitucija *Dei Filius*, pogl. 4: DS 3020.

6. Usp. Mt 16, 18; Lk 10, 16; I. VATIKANSKI SABOR, Konstitucija *Pastor aeternus*, pogl. 3: DS 3060.

7. Usp. Zakonik kanonskoga prava, kan. 386; PAVAO VI., Apostolska pobudnica *Quinque iam anni* od 8. prosinca 1970: AAS 63 (1971.), str. 97-106.

8. Usp. Zakonik kanonskoga prava, kan. 1364.

9. Usp. KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE, Pismo *Quattuor abhinc annos*, br. 3, listopad 1984.: AAS 76 (1984.), str. 1088-1089.